ความรู้เกี่ยวกับ

- พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ.2537
- พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533

โดย

นางสาวกันตินันท์ บุญยิ่ง
ตำแหน่ง นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
ส่วนงานสิทธิประโยชน์
สำนักงานประกันสังคมจังหวัดพะเยา
โทรศัพท์ 0 5448 4001 – 2 ต่อ 110
มือถือ 08 9111 3639

กองทุนเงินทดแทน

กองทุนเงินทดแทน เกิดขึ้นในประเทศไทยครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2515
ภายใต้การบริหารของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน กรมแรงงาน
ตั้งขึ้นตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2515

ที่ให้หลักประกันแก่ลูกจ้างกรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยด้วยโรคอันเนื่องมาจากการทำงาน
โดยในปีแรกของ การให้ความคุ้มครอง จะครอบคลุมเฉพาะ สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 20 คนขึ้นไปที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ
แล้วจึงค่อย ๆ ขยายความคุ้มครองออกไปจนครบทุกจังหวัด ทั่วประเทศใน วันที่ 1 กรกฎาคม 2531

นับเป็นก้าวแรกของการประกันสังคมไทย จวบจนกระทั่งได้มีการผลักดันพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533
ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ วันที่ 2 กันยายน 2533 เป็นต้นมา

ประเทศไทยจึงมีการประกันสังคมอย่างเต็มรูปแบบ โดยลูกจ้างจะได้รับความคุ้มครอง ทั้งในเรื่องการประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย
ทุพพลภาพ และตาย ทั้งนี้เนื่องและไม่เนื่องจากการทำงาน รวมไปถึงการคลอดบุตรสงเคราะห์บุตร ชราภาพ และการว่างงาน
เฉกเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ

พ.ร.บ.เงินทดแทน พ.ศ. 2537

ไม่ใช้บังคับ

(๑) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) รัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

(๓) ธุรกิจโรงเรียนเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน

เฉพาะ ในส่วนที่เกี่ยวกับครูหรือครูใหญ่

(๔) กิจการ ที่มิได้มีวัตถุประสงค์ เพื่อแสวงหากำไรใน ทางเศรษฐกิจ

(๕) นายจ้างอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การบังคับใช้

- นายจ้าง ที่มีลูกจ้าง ทำงาน ตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไป
- ยื่นแบบลงทะเบียน ภายใน 30 วัน

เว้นแต่

(๑) กิจการเพาะปลูก ประมง ป่าไม้ และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมิได้ใช้ลูกจ้างตลอดปี และ ไม่มีงานลักษณะอื่น รวมอยู่ด้วย

---

(๒) นายจ้างที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งงานที่ลูกจ้างทำนั้น มิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย

(๓) นายจ้างซึ่งประกอบการค้าเร่ การค้าแผงลอย

นายจ้าง

หมายถึง ผู้ซึ่ง ตกลงรับ ลูกจ้าง เข้าทำงาน โดยจ่ายค่าจ้างให้

รวมถึง ผู้ซึ่ง ได้รับมอบหมายให้ ทำงาน แทน นายจ้าง

นายจ้างที่เป็นนิติบุคคล รวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล

และ ผู้ซึ่ง ได้รับมอบหมายจาก ผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล

ให้ทำการแทนด้วย

ลูกจ้าง

หมายถึง ผู้ซึ่ง ทำงานให้ นายจ้าง โดยรับค่าจ้าง ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร ไม่รวมถึง ลูกจ้าง ซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานบ้าน อันมิได้ มีการประกอบธุรกิจ รวมอยู่ด้วย

ค่าจ้าง

หมายถึง เงินทุกประเภท ที่นายจ้างจ่าย ให้แก่ลูกจ้าง

เป็นค่าตอบแทน การทำงาน ในวันและเวลาทำงาน ปกติ

ไม่ว่าจะคำนวณตามระยะเวลา หรือ

คำนวณตามผลงาน ที่ลูกจ้างทำได้

รวมถึง เงินที่นายจ้างจ่าย ให้แก่ลูกจ้าง ในวันหยุดและวันลา

นายจ้างมีหน้าที่

+ ยื่นแบบลงทะเบียนจ่ายเงินสมทบภายใน 30 วัน
  นับแต่วันที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสมทบ

+ ชำระเงินสมทบภายในเดือนมกราคมของทุกปี

+ แจ้งการประสบอันตราย ภายในระยะเวลาที่กำหนด

เงินสมทบ กองทุนเงินทดแทน

+ นายจ้าง จ่ายฝ่ายเดียว
  ร้อยละ 0.20 – 1.00 (ตามประเภทกิจการ)

+ คำนวณจากค่าจ้าง ที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้าง ทั้งปี
  ประเมิน ชำระภายใน มกราคม

การคุ้มครองแก่ลูกจ้าง

ประสบอันตราย

ได้รับอันตรายแก่กาย หรือ ผลกระทบแก่จิตใจ หรือ ถึงแก่ความตาย เนื่องจากการทำงาน หรือ ป้องกันรักษาประโยชน์ให้แก่นายจ้าง หรือ ตามคำสั่งของนายจ้าง

เจ็บป่วย

เจ็บป่วย หรือ ถึงแก่ความตาย ด้วยโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะ หรือสภาพของงาน หรือเนื่องจากการทำงาน

สูญหาย (ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 120 วันนับแต่วันที่เกิดเหตุนั้น)

หายไป ในระหว่างทำงาน หรือ ปฏิบัติตามคำสั่งของนายจ้าง ซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่า ลูกจ้างถึงแก่ความตาย เพราะประสบเหตุอันตรายที่เกิดขึ้นในระหว่างทำงาน หรือ ปฏิบัติตามคำสั่งของนายจ้าง รวมตลอดถึงการที่ลูกจ้างหายไปในระหว่างเดินทางโดย พาหนะทางบก ทางอากาศ หรือ ทางน้ำ เพื่อไปทำงานให้นายจ้างซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าพาหนะนั้น ได้ประสบเหตุอันตรายและลูกจ้างถึงแก่ความตาย

ประกาศกระทรวงแรงงาน

เรื่อง กำหนดชนิดของโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะงานหรือสภาพของงานหรือเนื่องจากการทำงาน

---

1. โรคที่เกิดจากสารเคมี

   เช่น เบริลเลี่ยม แคดเมี่ยม ฟอสฟอรัส โครเมี่ยม แมงกานิส สารหนู ปรอท ตะกั่ว ฟลูออรีน คลอรีน คาร์บอนไดซัลไฟด์ เบนซีน เภสัชภัณฑ์ สารกำจัดศัตรูพืช ฯลฯ

2. โรคที่เกิดจากสาเหตุทางร่างกาน

   เช่น โรคหูตึงจากเสียง โรคจากความสั่นสะเทือน โรคจากความกดอากาศ โรคจากรังสีแตกตัว โรคจากรังสีความร้อนโรคจากแสงอัลตร้าไวโอเลต โรคจากรังสีแตกตัวอื่นๆ โรคจากแสง หรือ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

3. โรคที่เกิดจากสาเหตุชีวภาพ

   เช่น โรคติดเชื้อ หรือโรคปรสิตเนื่องจากการทำงาน

ประกาศกระทรวงแรงงาน

เรื่อง กำหนดชนิดของโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะงานหรือสภาพของงานหรือเนื่องจากการทำงาน(ต่อ)

4. โรคระบบหายใจที่เกิดขึ้นเนื่องจากการทำงาน
   เช่น โรคกลุ่มนิวโมโคนิโอลิส โรคปอดจากละหนัก โรคบิสสิโนสิส โรคหืดจากการทำงาน ฯลฯ
5. โรคผิหนังที่เกิดจากการทำงาน
   เช่น สาเหตุทางกายภาพ ที่พิสูจน์ได้ว่ามีสาเหตุเนื่องจากการทำงาน โรคด่างข่าวจากการทำงาน
6. โรคระบบกล้ามเนื้อและโครงสร้างกระดูกที่เกิดเนื่องจากการทำงานหรือสาเหตุจากลักษณะงานที่จำเพาะ หรือมีปัจจัยเสี่ยงสูงในสิ่งแวดล้อมการทำงาน

ประกาศกระทรวงแรงงาน

เรื่อง กำหนดชนิดของโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะงานหรือสภาพของงานหรือเนื่องจากการทำงาน(ต่อ)

7. โรคมะเร็งที่เกิดขึ้นเนื่องจากการทำงานโดยมีสาเหตุมาจาก แอสเบสตอส(ใยหิน) /เบนซิดีนและเกลือของสารเบซิดีน /บิสโคร โรเมทธิลอีเทอร์ /โครเมียมและสารประกอบของโครเมี่ยม/ถ่านหิน / เบต้า-เนพธีลามีน/ ไวนิลคลอไรด์ ฯลฯ

8. โรคอื่นๆ ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าเกิดขึ้นตามลักษณะหรือสภาพของงาน

เงินทดแทน

1. ค่าทดแทน ร้อยละ 60 ของค่าจ้างรายเดือน
   (1) กรณีไม่สามารถทำงานติดต่อกันได้เกินสามวัน ไม่เกิน 1 ปี
   (2) สูญเสียอวัยวะบางส่วนของร่างกาย ไม่เกิน 10 ปี
   (3) ทุพพลภาพ ไม่เกิน 15 ปี
   (4) ถึงแก่ความตาย หรือ สูญหาย กำหนด 8 ปี
2. ค่ารักษาพยาบาล
3. ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน (ด้านการแพทย์และด้านอาชีพ)
4. ค่าทำศพ 100 เท่าของอัตราสูงสุดของค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน (ปัจจุบันวันละ 310 บาท)

การคำนวณค่าทดแทน

- **ค่าทดแทน ไม่ต่ำกว่า 4,758 บาท / เดือน (จังหวัดพะเยา)**

  ไม่เกิน 12,000 บาท / เดือน

+ ค่าทดแทนไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบของค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในท้องที่ที่ลูกจ้างประจำทำงานอยู่คูณด้วยยี่สิบหก

  = 60 % x 305 x 26 = 4,758 บาท

+ ไม่เกินร้อยละหกสิบของค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งคำนวณจากค่าจ้างสูงสุดที่ใช้เป็นฐานคำนวณเงินสมทบตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง อัตราเงินสมทบ อัตราเงินฝากวิธีการประเมินและการเรียกเก็บเงินสมทบหารด้วยสิบสอง

  = 60 % x 240,000 /12 = 12,000 บาท

กฎกระทรวง
กำหนดอัตราค่ารักษาพยาบาลที่ให้นายจ้างจ่าย พ.ศ. 2558

1. ค่ารักษา ที่จ่ายจริง ตามความจำเป็น แต่ไม่เกิน 50,000 บาท

2. กรณีไม่เพียงพอ จ่ายเพิ่มอีกไม่เกิน 100,000 บาท สำหรับการประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย

(1) บาดเจ็บอย่างรุนแรงของ อวัยวะภายในหลายส่วน และต้องได้รับการผ่าตัดแก้ไข

(2) " กระดูกหลายแห่ง และต้องได้รับการผ่าตัดแก้ไข

(3) " ศีรษะ และต้องได้รับการผ่าตัดเปิดกะโหลกศีรษะ

(4) " กระดูกสันหลัง ไขสันหลัง หรือรากประสาท

(5) ประสบภาวะที่ต้องผ่าตัดต่ออวัยวะที่ยุ่งยากซึ่งต้องใช้วิธีจุลศัลยกรรม

(6) ประสบอันตรายจากไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ความร้อน ความเย็น สารเคมี รังสี ไฟฟ้าหรือระเบิด จนถึงขั้นสูญเสียผิวหนังลึกถึง หนังแท้ตั้งแต่ร้อยละยี่สิบห้าของพื้นที่ผิวของร่างกาย

(7) อย่างอื่นซึ่งรุนแรง หรือ เรื้อรัง ตามที่รัฐมนตรีกำหนด

กฎกระทรวง
กำหนดอัตราค่ารักษาพยาบาลที่ให้นายจ้างจ่าย พ.ศ. 2558 (ต่อ)

3. กรณีค่ารักษาตามข้อ 2 ไม่เพียงพอ จ่ายค่ารักษาเพิ่มขึ้นอีก เมื่อรวมกับค่ารักษาตามข้อ 1 แล้ว ไม่เกิน 300,000 บาท สำหรับการประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย

(1) ตามข้อ 2 (1) ถึง (6) ตั้งแต่สองรายการขึ้นไป

(2) ตามข้อ ๓ (๑) ถึง (๖) ที่จำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ หรือ พักรักษาตัวอยู่ในหอผู้ป่วยหนัก หอผู้ป่วยวิกฤต หรือหอผู้ป่วยไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ตั้งแต่ 24 วันขึ้นไป

(3) บาดเจ็บอย่างรุนแรงของระบบสมอง หรือไขสันหลัง ที่จำเป็นต้องรักษาตั้งแต่ 30 วันติดต่อกัน

(4) อย่างอื่นซึ่งรุนแรง หรือ เรื้อรัง ตามข้อ 2 (7)

(ก) เป็นผลให้อวัยวะสำคัญล้มเหลว

(ข) กรณีอื่นนอกจาก (ก) ให้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการการแพทย์

กฎกระทรวง
กำหนดอัตราค่ารักษาพยาบาลที่ให้นายจ้างจ่าย พ.ศ. 2558 (ต่อ)

4. กรณีค่ารักษา ที่จ่ายตามข้อ 3 ไม่เพียงพอ จ่ายค่ารักษาเพิ่มขึ้น ตามความเห็นของคณะกรรมการการแพทย์ เมื่อรวมกับค่ารักษา ตามข้อ 1 - 3 ไม่เกิน 500,000 บาท

5. กรณีค่ารักษา ที่จ่ายตามข้อ 4 ไม่เพียงพอ จ่ายค่ารักษาเพิ่มขึ้น ตามความเห็นของคณะกรรมการการแพทย์โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เมื่อรวมกับค่ารักษาตามข้อ 1- 4 ไม่เกิน 1,000,000 บาท

6. ค่าห้อง ค่าอาหาร ค่าบริการพยาบาล และค่าบริการทั่วไป ไม่เกินวันละ 1,300 บาท (รวมอยู่ในค่ารักษา)

สรุป ค่ารักษา

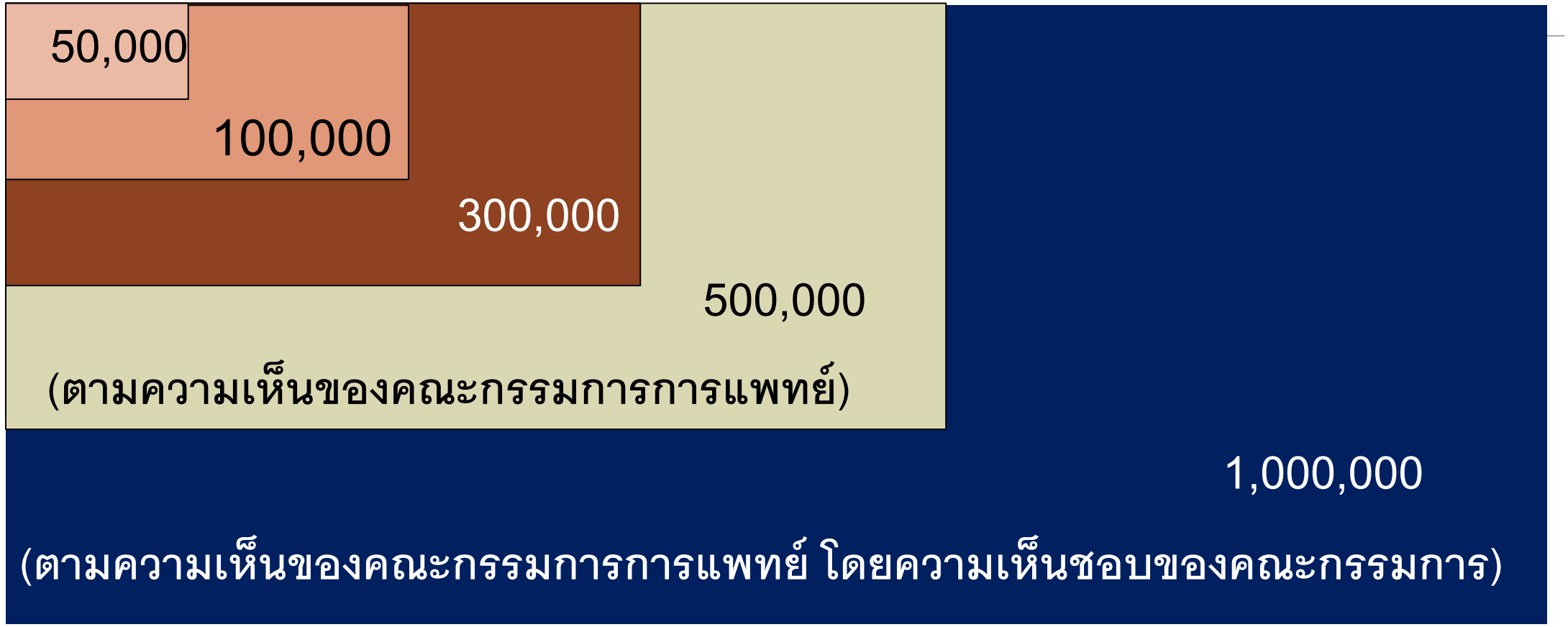
50,000
100,000
300,000
500,000
(ตามความเห็นของคณะกรรมการการแพทย์)
1,000,000
(ตามความเห็นของคณะกรรมการการแพทย์ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ)

ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย

1. ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างได้รับการรักษาพยาบาลทันที
   ตามความเหมาะสมแก่อันตรายหรือความเจ็บป่วย

2. จัดทำใบส่งตัว (กท.44) ให้สถานพยาบาลที่เข้ารับการรักษา (เฉพาะสถานพยาบาลที่ทำความตกลง)

3. นายจ้างแจ้งต่อสำนักงานภายใน 15 วัน
   นับแต่วันที่นายจ้างทราบหรือควรจะได้ทราบ (แบบ กท 16)

4. ถ้านายจ้างได้ทดรองจ่ายเงินทดแทนให้ลูกจ้างหรือผู้มีสิทธินั้นไปก่อน ให้นำใบเสร็จรับเงินไปเบิก
   ณ สำนักงานประกันสังคม

ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน

1. ค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูด้านอาชีพ ไม่เกิน 24,000 บาท/หลักสูตร

2. ค่าใช้จ่ายฟื้นฟูด้านการแพทย์ เช่น กายภาพบำบัด ไม่เกินวันละ 200 บาท รวมแล้วไม่เกิน 24,000 บาท

3. ค่าใช้จ่ายในกระบวนการบำบัดรักษาและการผ่าตัดฯ ไม่เกิน 40,000 บาท

4. ค่าวัสดุและอุปกรณ์ด้านเวชศาสตร์ฟื้นฟู รวมแล้วไม่เกิน 160,000 บาท

5. ค่าใช้จ่ายในการผ่าตัด หากเกินกว่า ข้อ 3 จ่ายเพิ่มได้อีกไม่เกิน 110,000. บาท
(คณะกรรมการการแพทย์หรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ)

รวมค่าฟื้นฟูฯ 358,000 บาท

ห้ามมิให้นายจ้างหักเงินทดแทนเพื่อการใดๆ
และเงินทดแทนไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี

การเรียกร้องหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้
ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ลูกจ้างพึงได้ตามกฎหมายอื่น

การประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยของลูกจ้าง ที่ไม่ได้รับการคุ้มครอง

1. ลูกจ้างเสพของมึนเมา หรือ เสพสิ่งเสพติดอื่น จนไม่สามารถครองสติได้

2. ลูกจ้างจงใจให้ตนเองประสบอันตราย หรือ ยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนประสบอันตราย